

IX Ka 55/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w IX Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO A.Walenta

Sędziowie SO: W.Pruss

L.Gutkowski (spr)

Protokolant: st.sekr.sąd. K.Kotarska

przy udziale prokuratora Prok. Okr. B.Dryzner

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015r. sprawy:

R. N., oskarżonego z art.178a§1 kk,

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 25 listopada 2014r.

sygn. akt II K 797/14,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla go w pkt I, II i V i uznaje oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w akcie oskarżenia, tj. przestępstwa z art.178a§1 kk i za to, na podstawie tego przepisu, wymierza mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 20,- (dwudziestu) zł;

II. w pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 200,- (dwustu) zł tytułem opłaty za obie instancje oraz kwotę 70,- (siedemdziesięciu) z tytułu kosztów postępowania i kwotę 20,- (dwudziestu) zł z tytułu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

sygn. akt: IX Ka 55/15

UZASADNIENIE

R. N. został oskarżony o to, że:

w dniu 14 lipca 2014r. w miejscowości S., na drodze publicznej, prowadził samochód osobowy marki (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, wyniki badań: I - 0.75 mg/l, II - 0.81 mg/l, III - 0.82 mg/l, IV - 0.90 mg/l, V - 0.82 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu;

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu wyrokiem z dnia 25 listopada 2014r. w sprawie II K 797/14:

I. uznał oskarżonego **R. N.** za winnego czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, to jest występku z art. 178a §1 kk i za to, na mocy tego przepisu, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na mocy art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata;

II. na mocy art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując, że wysokość jednej stawki dziennej wynosi 20 zł;

III. na mocy art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, dla których wymagana jest kategoria B, na okres 1 roku, zaliczając, na mocy art. 63 § 2 kk, okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 14 lipca 2014r.;

IV. na mocy art. 49 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500 zł;

V. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 580 zł tytułem opłaty i obciążył go kosztami postępowania w kwocie 70 zł.

Od powyższego wyroku **apelację wniósł prokurator**, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na korzyść oskarżonego.

Prokurator zarzucił wyrokowi, na zasadzie art. 427 §1 i 2 kpk i art. 438 pkt 4 kpk, rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego, polegającą na wymierzeniu oskarżonemu rażąco wysokiej kary w postaci pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata i orzeczeniu, na podstawie art. 71 §1 kk grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując, że wysokość jednej stawki dziennej wynosi 20 zł, wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia rzeczywistego stopnia winy oskarżonego, właściwości i warunków osobistych sprawy

i sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa i jego zachowania po jego popełnieniu oraz potrzeb oddziaływania prewencyjnego, a wynikająca z nadania nadmiernego znaczenia okolicznościom obciążającym, co sprawia, że orzeczenie kary pozbawienia wolności, nawet

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat oraz, obok niej, grzywny

w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej

w wysokości 20 zł, jest zbyt dolegliwa i nie spełnia wymogów w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, a także nie realizuje celów zapobiegawczych

i wychowawczych w zakresie prewencji indywidualnej, jakie powinna osiągnąć w stosunku do oskarżonego.

W związku z podniesionym zarzutem, prokurator, w myśl art. 427 § 1 kpk

i 437 § 1 i 2 kpk, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylene punktu I i II wyroku i wymierzenie oskarżonemu samoistnej kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując jedną stawkę za równoważną 20 zł oraz o utrzymanie wyroku

w pozostałej części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna i doprowadziła do zmiany wyroku.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w przedmiotowej sprawie, skutkiem czego ustalił, że oskarżony dopuścił się czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia. W związku z uznaniem sprawstwa oskarżonego, Sąd I instancji wymierzył oskarżonemu karę, która, przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących osoby oskarżonego, jak i przypisanego mu czynu, musiała zostać uznana za rażąco surową.

Należało przychylić się do stanowiska, prezentowanego we wniesionym przez prokuratora środka odwoławczym, zgodnie z którym Sąd Rejonowy, ustalając rozmiar sankcji karnej wobec oskarżonego, nie uwzględnił w wystarczającym stopniu, bądź w ogóle, okoliczności przemawiających za łagodniejszym ukaraniem R. N..

R. N., poza czynem objętym zaskarżonym wyrokiem, nie dopuścił się nigdy zachowań, które podlegałyby sankcjom karnym. Oskarżony swą aktywność życiową skupia wokół prowadzenia gospodarstwa rolnego. R. N. znaczną część prac rolniczych wykonuje osobiście, uzyskując z prowadzonej działalności dochody, które przeznacza w dużej mierze na spłaty rat kredytu, zaciągniętego w celu rozwinięcia gospodarstwa, którego jest właścicielem. Wskazane gospodarstwo, obejmujące nieruchomości o powierzchni około 30 hektarów, oskarżony wykorzystuje do uprawiania zbóż. Na wyjątkowo konsekwentny sposób prowadzenia działalności rolniczej przez R. N. zwróciły uwagę władze gminne, wyróżniając oskarżonego na tle lokalnej społeczności.

Okoliczności dotyczące sposobu życia oskarżonego, ujawnione w toku postępowania, uprawniały do powzięcia przekonania, że czyn, którego dopuścił się oskarżony, stanowił, w przypadku R. N., eksces o charakterze zupełnie wyjątkowym.

Nie budził wątpliwości Sądu odwoławczego fakt, że R. N. dopuścił się czynu wysoce naganego, przy czym postawę sprawcy winno oceniać się przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności towarzyszących popełnieniu czynu zabronionego. Nie można w tym miejscu pominąć okoliczności, na którą wskazał w swych wyjaśnieniach oskarżony, zgodnie

z którą fakt prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwości podyktowany był potrzebą zakupu leków dla matki oskarżonego, która jest osobą starszą i schorowaną. Sąd Okręgowy, przy ocenie zachowania oskarżonego, miał wzgląd również na fakt, że R. N. dopuścił się zarzuconego mu czynu na drodze publicznej, na której natężenie ruchu jest stosunkowo niewielkie, a i odległość, którą wówczas pokonał, nie była znaczna – wynosiła około 3 kilometrów.

Postawa oskarżonego, który przyznał się do zarzuconego mu czynu i kilkakrotnie złożył wyjaśnienia w sprawie, wyrażając skruchę i żal w związku z popełnionym występkiem, uzasadnia przypuszczenie, że R. N. będzie przestrzegał porządku prawnego i nie dopuści się ponownie popełnienia podobnego występkę. Oskarżony jest świadom niedopuszczalności swego czynu i sam fakt prowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego spełnił już poniekąd, wyznaczone przez ustawodawcę, cele owego postępowania, choćby w zakresie funkcji wychowawczych.

Wobec powyższych ustaleń, wymierzona oskarżonemu przez Sąd Rejonowy kara pozbawienia wolności musiała być przez Sąd odwoławczy uznana na przesadnie surową. Rygoryzm zastosowanej przez Sąd meriti sankcji uznany został przez Sąd Okręgowy

za nadmierny w odniesieniu do czynu przypisanego oskarżonemu, tak z uwagi na okoliczności jego popełnienia, jak i postawę oskarżonego oraz jego właściwości osobiste.

Ustawodawca, przewidując w katalogu sankcji karnych, grożących za popełnienie przestępstwa przypisanego oskarżonemu, karę grzywny, ograniczenia wolności oraz pozbawienia wolności, umożliwił wymierzanie sprawcom występku polegających na prowadzeniu pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości, rodzaju zastosowanej kary, zharmonizowanej z ustalonymi indywidualnie okolicznościami popełnienia przestępstwa, jak i dotyczącymi osoby oskarżonego. W przedmiotowej sprawie kara grzywny była jedyną karą, której zastosowanie mogło być uznane za adekwatne, właśnie z uwagi na zaprezentowane wyżej okoliczności, indywidualizujące zarówno sprawcę, jak i jego czyn. Zastosowanie wobec oskarżonego najsurowszej rodzajowo, spośród możliwych do orzeczenia kar, nie mogło zostać zaaprobowane, nawet wobec stwierdzenia nagminności występowania przestępstw stypizowanych w art. 178 a kk. Pamiętać należy bowiem, że jedną

z podstawowych dyrektyw, rządzących na gruncie wymiaru kary, jest zasada indywidualizacji. Realizacja owej zasady winna wyprzedzać wypełnianie innych, służących społecznemu oddziaływaniu.

Ustaleń powyższych nie zmienia również fakt, że wykonanie, orzeczonej wobec oskarżonego przez Sąd meriti, kary pozbawienia wolności, podlegało warunkowemu zawieszeniu.

Sąd Okręgowy, mając na względzie wskazane wyżej okoliczności, uchylił dotychczasowe rozstrzygnięcie w przedmiocie kary zawarte w punktach I i II wyroku

i wymierzył oskarżonemu karę grzywny o charakterze samoistnym. W ocenie Sądu odwoławczego, kara ta jest wystarczająca dla osiągnięcia celów postępowania karnego, nie stanowiąc przy tym dla oskarżonego nadmiernej dolegliwości.

Wymiar orzeczonej kary grzywny, w postaci 100 stawek dziennych, przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki dziennej wyraża się kwotą 20 zł, uwzględniający w tym zakresie propozycję oskarżyciela publicznego, podyktowany był w szczególności stopniem winy oskarżonego oraz stopniem społecznej szkodliwości jego czynu, przy uwzględnieniu właściwości i warunków osobistych oskarżonego. Sąd Okręgowy, ustalając wysokość orzeczonej kary, wziął pod rozwagę m.in. charakter pracy wykonywanej przez oskarżonego, wysokość uzyskiwanych przez niego dochodów (wynoszących miesięcznie około 2.000 zł) oraz fakt pozostawiania na utrzymaniu oskarżonego jego matki.

Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w przedmiocie zastosowanych wobec oskarżonego środków karnych, albowiem zarówno rodzaj wymierzonych środków, jak również ich zakres, winny być uznane za stosowne w realiach rozpoznawanej sprawy, także w kontekście potrzeby kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Sąd odwoławczy, w związku z dokonaniem zmiany wyroku Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia o karze, uchylił także punkt V wyroku Sądu meriti, zawierający postanowienie odnoszące się do zwrotu kosztów, wygenerowanych postępowaniem przed Sądem I instancji.

Sąd II instancji nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, które byłyby podstawą do uchylenia lub zmiany wyroku z urzędu, dlatego też zaskarżony wyrok należało utrzymać

w mocy w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 634 kpk, a także art. 3 ust. 1 i art.16 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych /Dz. U. z 1983r., Nr 49, poz. 223 ze zm./, orzekł o kosztach postępowania, zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w G., kwotę 200 zł tytułem opłaty za obie instancje oraz kwotę 70 zł tytułem kosztów postępowania i kwotę 20 zł z tytułu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.